

Til Social- og ældreudvalget inden samråd med ministeren 19. august 2021.

Tre faktorer, som jeg igen og igen er stødt på, og som indvirker negativt på beskyttelsen af barnets ret til samvær med den forælder, det ikke bor hos. I de to første tilfælde vil muligheden for at gøre kontaktbevarende samvær til udgangspunktet, evt. overvåget, være en væsentlig del af løsningen.

- Tidsfaktoren.
Tid, hvor barnet er uden kontakt med den ene forælder, har betydning for vedligeholdelsen af relationen. I mange sager er der lange perioder, hvor der faktisk ingen sagsbehandling sker. Jo længere tid uden kontakt, jo større er sandsynligheden for at blive fremmed for hinanden, ikke mindst når der er tale om små børn. Man kan ikke følge med i de forandringer, den anden gennemlever. Man kan ikke interagere med hinanden. Kommunikationen er afbrudt, og det kan give grobund for forestillinger uden hold i virkeligheden. "Far er ligeglad med mig." "Det er min skyld, at far ikke vil se mig." "Hvad har far dog gjort, siden han ikke må være sammen med mig?" (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden v.h.j.a. flere ansatte i Familieretshuset vil naturligvis hjælpe, men kan ikke alene løse problemet. Der bør lægges større vægt på selve værdien for barnet af at bevare kontakten.)
- Samarbejdschikane.
Af forskellige årsager, f.eks. oprigtig bekymring for barnet, frygt for den anden forælder, manglende forståelse for barnets behov, manglende evne til at tilsidesætte egne behov for barnets, et usundt symbiotisk forhold til barnet, psykisk lidelse eller ren og skær hævnlyst, kan den ene forælder have den opfattelse, at der bør være så lidt kontakt mellem barnet og den anden forælder som muligt. Dermed bliver det nærliggende at søge at gøre tiden uden kontakt så lang som muligt.
Den tidsmæssige adskillelse af barn og forælder giver desuden mulighed for en uforstyrret påvirkning fra den forælders side, som barnet opholder sig hos. Barnet kan få fortalt ensidige eller ligefrem usande historier om den fraværende forælder, om vedkommendes karakter, tidligere adfærd, indstilling til barnet osv. Som følge af adskillelsen er det ikke muligt for barnet at opleve den korrektion af forestillingerne med virkeligheden, som et samvær med den anden forælder ville indebære. Derved kan forestillingerne blive forstørret og forværret.
- Generelt om konfliktoptrappende adfærd.
På trods af viden om, at det skadeligste for et barn i en skilsmisse er, når forældrene ikke kan samarbejde om barnet, men tværtimod kører konflikt med barnet i centrum, får Familieretshuset ofte ikke hurtigt nok afdækket og handlet på, om forældrene deler ansvaret for en konfliktoptræpning, eller om det især er den ene forælder, der er skyld i konflikten, mens den anden forsøger at sænke konfliktniveauet. Resultatet er først, at barnet kan opleve at blive fastholdt i en langvarig og tærende loyalitetskonflikt, og dernæst, at den eneste løsning til slut kan forekomme at være permanent at afskære kontakten til den forælder, som barnet ikke bor hos. Derved belønnes konfliktskabende og -vedligeholdende adfærd, som er uforeneligt med varetagelsen af barnets bedste.

Her bør Familieretshuset gennemføre de børnesagkyndige undersøgelser eller indhente de sagkyndige erklæringer, som de lovgivningsmæssigt er forpligtet på (Familieretshuslovens § 28, stk. 3), men som det er mit indtryk reelt kun sjældent gennemføres og i så fald næsten kun vedrørende samværsforældre.